

— KRÖNIKA PUBLICERAT: 17 FEBRUARI, 2021 AV: KRÖNIKA

Bryt mot fler regler!

KRÖNIKA Vi måste acceptera att yrkesmänniskor kan behöva bryta mot regler. Framför allt för att bevaka rättigheter för personer som av olika skäl aldrig ens ställer en försynt fråga, skriver Katarina Bjärvall.

Å, jag älskar människor som vågar bryta mot regler! Säger jag till mitt yngsta barn i väntan på doktorn hos närakuten. Sköterskan som tog emot oss krävde leg av detta barn som plötsligt blivit 192 centimeter långt och helt oväntat fyllt 18 år - och som förstås glömt id-kortet hemma.

Kan inte målsman intyga? undrade jag.

Nej, en vuxen har liksom ingen målsman.

Jaha, då får vi åka hem och hämta legget, sa jag med iskall röst - och det var då regelbrottet slog till.

Okej då, sa sköterskan, sträckte ut handen efter mitt id-kort och skrev in oss.

Underbart med folk som gör undantag och litar på sina medmänniskor, predikar jag för det sjuka vuxna barnet medan vi väntar på doktorn.

Men nu har den här morsan fått smak på att testa regler och rutiner, så hon undrar om man inte borde ta ett blodprov.

Han kommer, tar tempen och sänkan och tittar i svalget med lampa

och spatel. Inget allvarligt, åk hem och vila och om det inte blir bättre så kom tillbaka om tre dagar. Sådana är rutinerna vid halsont, säger han.

Men nu har den här morsan fått smak på att testa regler och rutiner, så hon undrar om man inte borde ta ett blodprov. Kanske är det halsfluss? Eller körtelfeber? Halsen är ju alldeles svullen!

Halsfluss och körtelfeber syns i svalget, muttrar doktorn.

Men så sticker han en nål i fingret på det lilla vuxna barnet. Och inom någon minut får han svar.

Körtelfeber, säger han förvånat. Och så det magiska: Du hade rätt, det trodde jag inte.

På kvällen hemma orerar jag vidare om hur förträffligt det är med prestigelösa yrkesmänniskor som vågar lyssna på amatörer. Civilkurage! Tills min man skjuter in: Jo, men det kan bli orättvist, alla människor vågar inte tjafsa. Det sjuka barnet rosslar instämmande.

De har förstås rätt. Det handlar om rättssäkerhet: Att alla invånare i Sverige ska vara lika, inte bara inför lagen utan inför sköterskor och läkare, lärare och socialarbetare, expeditör och servitriser, poliser och journalister och precis varenda annan professionell person som har med människor att göra.

I den rättssäkerheten måste ibland ingå att yrkesmänniskor kan bryta mot regler. Men inte då i första hand efter påtryckningar från en påstridig morsa med offensivt språk. Utan framför allt för att bevaka rättigheter för personer som av olika skäl aldrig ens ställer en försynt fråga. Den som är funktionsnedsatt, osäker på svenskan eller bara blyg - den behöver regelbrytare som kan tänka fritt och som säga: Vet du vad, vi kan göra ett undantag från reglerna.

*Katarina Bjärvall är journalist och författare. Hennes senaste bok **Störningen - adhd, pillren och det stressade samhället** (Ordfront) prisades med Grävande journalisters Guldspade 2020.*